

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu **Problém bezdomovectví** (stanovisko z vlastní iniciativy)

(2012/C 24/07)

Zpravodaj: **pan LUCAN**

Dne 20. ledna 2011 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 odst. 2 jednacího řádu, rozhodl vypracovat stanovisko z vlastní iniciativy ve věci:

Problém bezdomovectví.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 28. září 2011.

Na 475. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 26. a 27. října 2011 (jednání dne 27. října), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 98 hlasy pro, 6 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV vyslovuje následující doporučení:

1.1.1 Evropská unie by měla věnovat daleko vyšší část prostředků ze strukturálních fondů (zejména ESF a EFRR) k hledání řešení jevu bezdomovectví, především výstavbě stálého bydlení.

1.1.2 Evropská unie a členské státy by měly zakládat své politiky boje proti bezdomovectví na zásadě bezvýhradného respektování lidských práv, k nimž náleží právo na dostupné a přiměřené bydlení. EHSV odhaduje, že tento jev nevznikl sám o sobě, nýbrž v důsledku politických a hospodářských rozhodnutí. Přezkoumání přerozdělování bohatství se musí neprodleně stát součástí růstu podporujícího začlenění zakotveného ve strategii Evropa 2020, a to i vzhledem k období krize, kterým Evropa prochází.

1.1.3 Pro účely ambiciózní politiky sociálního bydlení již evropský právní rámec existuje (smlouvy, listiny, mezinárodní dohody). Unie by navíc mohla koordinovat činnosti s cílem podnítit členské státy, aby ratifikovaly revidovanou Evropskou sociální chartu⁽¹⁾. Komise, Evropský parlament a Agentura pro základní práva Evropské unie by měly sestavit roční zprávu s vyhodnocením toho, jak členské státy uplatňují článek 34 Listiny základních práv, pokud se jedná o právo na pomoc v oblasti bydlení.

1.1.4 Eurostat by měl prosazovat užívání společných definic, indexů a ukazatelů, což by přispělo k pochopení tohoto komplexního a specifického jevu na evropské úrovni a umožnilo harmonizaci statistik. EHSV doporučuje přijetí typologie ETHOS zavedené federací FEANTSA k definování jevu bezdomovectví na evropské úrovni.

⁽¹⁾ Evropská sociální charta Rady Evropy pochází z roku 1961. Její přezkum na základě protokolu z roku 1995 zahrnuje do základních sociálních práv i právo na bydlení. Pouze 14 členských států této charty (z celkových 43) ho ratifikovalo i ve svém vnitrostátním právu.

1.1.5 Evropská komise by měla vypracovat ambiciózní strategii boje proti jevu bezdomovectví a pomáhat členským státům zavádět účinné vnitrostátní strategie ve shodě s hlavními směry, které navrhuje Společná zpráva z roku 2010 o sociální ochraně a sociálním začleňování, a s doporučeními poroty Evropské konsenzuální konference o bezdomovectví. Rozsáhlá politika bydlení v Evropě by náležela k velkým záměrům přinášejícím pracovní místa a prosperitu, které patří mezi cíle vytyčené v evropských smlouvách.

1.1.6 Vzhledem k tomu, že cílem strategie Evropa 2020 je inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, navrhuje EHSV, aby EU zajišťovala jeho periodické sledování a při vypracování politik brala v úvahu vztah mezi cenou bydlení na trhu nemovitostí a možnostmi evropských občanů koupit nebo najmout bydlení podle svých příjmů.

1.1.7 EU by měla pomáhat členským státům, aby měly na zřeteli následující prvky svých politik sociálního začleňování: celkové snížení počtu úmrtí způsobených „životem na ulici“, osobní důstojnost, spolupůsobící příčiny, prevenci tohoto jevu, zvýšení odpovědnosti a míry participace příjemců formou sociální nebo nájemní smlouvy, evropské normy v oblasti vztahu nákladů a účinnosti u bydlení a sociálních služeb, výstavbu stálého bydlení, dotovaných bytů a středisek prevence v každé lokalitě⁽²⁾, přístup umožňující rychlé dosažení stálého bydlení.

1.1.8 Komise by měla vytvořit evropskou agenturu boje proti bezdomovectví.

1.1.9 Členské státy by měly zavést účinné strategie boje proti krizi, které by kladly důraz na optimální poměr nákladů a účinnosti, konzultování a podporu partnerství veřejného a soukromého sektoru a rozšíření fondu budov s ohledem na to, že v důsledku krize doznaly ceny nemovitostí významného snížení.

⁽²⁾ Příklad finského projektu „Bydlení především“ ukazuje, že je možné snížit potřebné náklady o 14 000 EUR pro každého příjemce pomoci.

2. Souvislosti a obecné poznámky vztahující se k problému bezdomovců v Evropské unii

2.1 Bezdomovci tvořili prioritní akční oblast činností evropského roku 2010. ⁽³⁾

2.2 Problém bezdomovectví se poprvé jako prioritní téma zmiňuje ve Společné zprávě o sociální ochraně a sociálním začleňování 2005. Evropská komise roku 2007 uveřejnila studii vyhodnocující na úrovni Evropské unie jev bezdomovectví. ⁽⁴⁾

2.3 Boj proti tomuto problému se stal prioritou tím spíše, že představuje podstatnou součást strategie EU v oblasti sociální ochrany a sociálního začleňování.

2.4 Prostřednictvím strategie EU pro sociální ochranu a sociální začleňování (známé také pod názvem „otevřená metoda koordinace v sociální oblasti“) Evropská unie koordinuje a podporuje přijímání národních opatření a rozvoj politik boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení s využitím mechanismu zpráv, společných ukazatelů a konečných politických závěrů přijatých Evropskou komisí v součinnosti s Radou ministrů EU.

2.5 Evropský parlament přijal řadu významných iniciativ ve prospěch bezdomovců, zejména písemné prohlášení k řešení problému bezdomovců žijících na ulici, vydané v roce 2008 ⁽⁵⁾. Toto prohlášení vybízí Radu, aby podpořila přijetí závazku na úrovni celé EU, že problém bezdomovců žijících na ulici bude do roku 2015 vyřešen. Pět poslanců zastupujících různé strany v EP vydalo 6. září 2010 nové společné písemné prohlášení zabývající se potřebou evropské strategie v oblasti bezdomovectví. Tento dokument byl přijat v prosinci 2010. EHSV se domnívá, že dosažení výše uvedených ambiciózních cílů vyžaduje nasazení evropských fondů (ESF a EFRR).

2.6 Koncem roku 2009 představila evropská síť nezávislých expertů v oblasti sociálního začleňování zprávu ⁽⁶⁾ o problému bezdomovectví a vyloučení spojeného s bydlením v členských státech EU. Zpráva požaduje, aby se otázka bezdomovectví stala integrální součástí otevřené metody koordinace v sociální oblasti, která by byla posílena a pokračovala po roce 2010.

2.7 Dne 17. června 2010 Evropská rada přijala novou strategii Evropa 2020. V období do roku 2020 bude EU usilovat o eliminaci hrozby chudoby a sociálního vyloučení, které je vystaveno přinejmenším 20 milionů lidí. Návrh Komise týkající se roku 2020 zakládá Evropskou platformu pro boj proti chudobě, aby bylo možné „stanovit a provádět opatření zaměřená na specifické podmínky zvláště ohrožených skupin (jako [...] lidé bez domova)“ ⁽⁷⁾.

2.8 V říjnu 2010 Výbor regionů zveřejnil stanovisko „Boj proti bezdomovectví“, v němž potvrzuje, že EU musí soustředit k zápasu s touto pohromou daleko větší síly. Výbor regionů navrhuje podpořit využívání typologie ETHOS na evropské úrovni, zřídit evropskou agenturu pověřenou koordinací a podporou boje proti bezdomovectví, zaměřit se na prevenci tohoto jevu a zapojit do tohoto úsilí regiony.

2.9 Společná zpráva Komise a Rady z roku 2010 o sociální ochraně a sociálním začleňování ⁽⁸⁾ vyzývá členské státy, aby vypracovaly strategie soustředěné na prevenci, zkoumání forem stálého bydlení (dotované a stálé bydlení), zcela prioritní zaměření na bydlení a nabídku doplňkových sociálních služeb a zlepšení správy.

2.10 Nejvýznamnější doporučení roku 2010 k problému bezdomovectví obsahují závěry Evropské konsenzuální konference ⁽⁹⁾, která proběhla k ukončení Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 z iniciativy Evropské komise a s podporou belgického předsednictví Evropské unie.

2.11 V roce 2011 Eurostat ⁽¹⁰⁾ zveřejnil zprávu u podmínkách bydlení v Evropě v roce 2009 (*Housing Condition in Europe in 2009*), která uvádí, že 30 milionů občanů EU strádá nedostatkem prostoru a nejistými bytovými podmínkami.

3. Právo na bydlení

3.1 Jev bezdomovectví může přímo narušovat respektování lidských práv vyhlášených v Listině základních práv Evropské unie ⁽¹¹⁾.

3.2 Tato Listina v čl. 34 odst. 3 uvádí: „Za účelem boje proti sociálnímu vyloučení a chudobě Unie uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit [...] důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky.“

3.3 Všeobecná deklarace lidských práv Organizace spojených národů zaručuje právo na přiměřené životní podmínky včetně přístupu k bydlení a zdravotnickým a sociálním službám. Čl. 25 odst. 1 uvádí: „Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho zdraví a blahobyt i zdraví a blahobyt jeho rodiny, počítajíc v to zejména výživu, šatstvo, byt a lékařskou péči, jakož i nezbytná sociální opatření [...]“.

⁽³⁾ www.2010againstopoverty.eu.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/2007/study_homelessness_en.pdf.

⁽⁵⁾ Viz příloha.

⁽⁶⁾ <http://www.peer-review-social-inclusion.eu/network-of-independent-experts/2009/homelessness-and-housing-exclusion>.

⁽⁷⁾ <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lng1=cs,cs&lang=&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=509103:cs&page=&hwords=null>.

⁽⁸⁾ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/10/st06/st06500.cs10.pdf>.

⁽⁹⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=637&langId=cs&eventsId=315&furtherEvents=yes>.

⁽¹⁰⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-SF-11-004.

⁽¹¹⁾ Článek 6 SĚU: „Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie [...], jež má stejnou právní sílu jako Smlouvy“.

3.4 Revidovaná sociální charta Rady Evropy⁽¹²⁾ v článku 31 uvádí, že každý má právo na bydlení a smluvní strany se zavazují „přijímat opatření s cílem podporovat dostupnost bydlení přiměřené úrovni; předcházet a omezovat bezdomovství s cílem jeho postupného odstranění; stanovit ceny bydlení tak, aby byly přístupné těm, kteří nemají dostatek prostředků.“

3.5 Právo na bydlení upravují ústavy mnoha členských států EU. Přiměřené bydlení představuje nutnost i právo. EHSV doporučuje všem členským státům, aby pomohly získat přístup k bydlení každé osobě, které toto právo náleží podle platné vnitrostátní úpravy. EHSV vyzývá členské státy a občanskou společnost, aby zajistily sledování tohoto procesu. Existence právního nároku představuje základ, na němž je možné definovat a vyvíjet účinné politiky boje proti bezdomovectví.

4. Sociální vyloučení a chudoba jako důsledek špatných bytových podmínek

4.1 Eurostat uvádí⁽¹³⁾, že v Evropské unii 30 milionů občanů strádá nedostatkem prostoru a nejistými bytovými podmínkami. V roce 2009 trpělo velmi špatnými bytovými podmínkami 6 % populace EU. Kromě toho pro 12,2 % populace EU představují náklady spojené s bydlením příliš velkou částku vzhledem k příjmu.

4.2 Bezdomovci žijící na ulici představují nejviditelnější a nejkrajnější podobu chudoby a vyloučení. Problém bezdomovectví však zahrnuje řadu jiných situací, jak je tomu u osob ubytovaných nouzově, dočasně nebo přechodně, u osob provizorně ubytovaných u členů rodiny nebo u přátel, u osob nucených opustit různé typy institucí bez jiné možnosti ubytování, u osob ohrožených vyhoštěním nebo osob žijících v nevyhovujícím nebo nezabezpečeném přístřeší.

4.3 Přístup k přijatelně kvalitnímu bydlení lze považovat za základní lidskou potřebu.

4.4 Špatné bytové podmínky jsou definovány nedostatky ve vybavení a hodnotí se na základě stavu bydlení: zatékající střecha, chybějící vana a sprcha, chybějící splachovací záchod, nedostatek denního světla.

4.5 Některé členské státy, které se připojily k EU od roku 2004, uvedly, že velká část jejich obyvatelstva čelí velmi špatným bytovým podmínkám. Jedná se zejména o Rumunsko, Polsko, Bulharsko a pobaltské země.⁽¹⁴⁾

4.6 V četných zemích se chudoba spojuje s vysokou cenou bydlení: 67 % Evropanů soudí, že přijatelné bydlení je naprosto nepřiměřeně nákladné. Tento názor je zvláště rozšířený v České republice a na Kypru (89 %), dále v Lucembursku a na Maltě (86 %) a na Slovensku (84 %).

4.7 Každý šestý Evropan uvádí, že má obtíže s úhradou běžných nákladů spojených s bydlením.⁽¹⁵⁾ V Evropské unii 26 % občanů považuje přijatelné bydlení v naší společnosti za příliš nákladné. Mezi příčinami své chudoby uvádějí občané náklady na bydlení na čtvrtém místě.

5. Definice bezdomovců a bezdomovectví

5.1 Na úrovni EU neexistuje společná funkční definice osob bez domova. Tato definice se v různých členských státech značně liší. Bezdomovectví je komplexní jev podléhající časovému vývoji. Dotčení jedinci nebo skupiny prošli různými cestami, různým způsobem se stali bezdomovci a různým způsobem se z tohoto stavu vymanili.

5.2 Mezi bezdomovci je možné rozlišovat různé typy a cílové skupiny. Jsou to například osamělí muži žijící na ulici, děti a dospívající žijící na ulici, mládež opouštějící dětské domovy, samoživitelky žijící na ulici, osoby postižené zdravotními potížemi, jako je alkoholismus, závislé osoby, osoby s psychickými a psychiatrickými problémy, staří bezdomovci, rodiny žijící na ulici, bezdomovci pocházející z etnických menšin, jako jsou Romové nebo obyvatelstvo s kočovným stylem života, přistěhovalci bez domova, žadatelé o azyl bez domova (uprchlíci), druhá generace dětí ulice, jejichž rodiče jsou bezdomovci.

5.3 Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci (FEANTSA, Fédération européenne des associations nationales travaillant avec les sans-abri) vypracovala typologii zvanou ETHOS, která se zabývá jevem bezdomovectví a vyloučení souvisejícího s bydlením. Podle typologie ETHOS „mít domov“ může znamenat:

— z fyzického hlediska: mít odpovídající bydlení (nebo prostor) náležející výlučně uživateli a jeho rodině;

— z právního hlediska: disponovat vlastnickým titulem;

— ze sociálního hlediska: mít možnost uchovat si soukromí a mít mezilidské vztahy.

5.4 Tato definice umožňuje stanovit čtyři hlavní koncepty: být bez přístřeší, bez bydlení, mít nejisté bydlení; mít nedostatečné bydlení, které je možné považovat za indikátory života bez domova. Na tomto základě typologie ETHOS třídí bezdomovce podle jejich životní situace nebo typu „domova“. Tyto koncepční kategorie se dělí do 13 operativních kategorií, jež je možné využít v rámci různých politik, co se týče například mapování problémů bezdomovectví i přípravy, monitorování a hodnocení těchto politik.⁽¹⁶⁾

⁽¹²⁾ Rada Evropy, ETS č. 163 - Evropská sociální charta (revidované znění).

⁽¹³⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-SF-11-004.

⁽¹⁴⁾ Eurobarometr.

⁽¹⁵⁾ Podle nového průzkumu Eurobarometru o chudobě a sociálním vyloučení MEMO/09/480/27.10.2009.

⁽¹⁶⁾ Typologie ETHOS je uvedena v příloze zprávy. Viz také <http://www.feantsa.org/files/freshstart/Toolkits/Ethos/Leaflet/EN.pdf>.

6. Statistika, indexy a ukazatele

6.1 V měřítku Evropské unie vnitrostátní statistické úřady a ostatní oficiální zdroje statistik v členských státech Evropské unie nepoužívají společnou ani jednotnou metodu sběru dat o bezdomovcích.

6.2 Je možné využít vzor typologie ETHOS s jejími koncepčními kategoriemi k získání statistik a mapování bezdomovců, k vyhodnocení potřeb příjemců i místních nebo organizačních zdrojů a k vypracování, monitorování a hodnocení politik.

6.3 Je nezbytné provést studie a průzkumy bezdomovectví na úrovni EU, nutné jednak k poznání příčin a struktury tohoto jevu, jednak k formulování politik, koordinaci a uskutečnění strategických kroků. EHSV žádá Eurostat (pomocí systému sběru dat EU-SILC⁽¹⁷⁾) a osoby odpovědné za evropské programy, které umožnily financovat úsilí zaměřené na začlenění bezdomovců, aby předložily vyhodnocení posledních pěti až deseti let, které by poskytlo celkový pohled na vývoj bezdomovectví v evropském měřítku.

7. Faktory ohrožení a nebezpečí sociálního vyloučení spojeného s bezdomovectvím a jejich původ

7.1 Příčiny vedoucí ke vzniku jevu bezdomovectví jsou často komplexní a vzájemně provázané. Tato situace bývá způsobena řadou spolupůsobících faktorů.

7.2 Existují rozdílné typy faktorů ohrožení, na které je třeba reagovat v zájmu prevence a řešení problému bezdomovectví:

- *strukturální faktory*: hospodářský vývoj, imigrace, občanství, vývoj situace na trhu s nemovitostmi;
- *institucionální faktory*: hlavní sociální služby, mechanismy přidělování dávek, institucionální postupy;
- *vztahové faktory*: rodinná situace, stav vztahů (například rozvod);
- *osobní faktory*: postižení, vzdělání, závislost, věk, situace imigranta;
- *diskriminace nebo neexistence právního statusu*: mohou se týkat zejména přistěhovalců a určitých etnických menšin, jako jsou romské komunity.

8. Sociální služby nebo pohotovostní služby a strategie pro dostupnost bydlení

8.1 Bezdomovcům se poskytují různé typy služeb, a to rezidenční i nerezidenční. Klíčovým prvkem realizace strategií umožňujících získání přístupu k bydlení je podpora partnerství soukromého a veřejného sektoru. V první řadě je třeba dát k dispozici stále ubytování a lékařské a sociální pohotovostní služby; dále podporovat partnerství, zejména v zimě a v létě, protože v každém z období veder nebo mrazů umírá určité procento lidí bez domova na ulici.

8.2 EHSV doporučuje šíření inovativních řešení a příruček osvědčených postupů ve vnitrostátním a evropském měřítku, které na těchto úrovních podpoří inovativní a interaktivní metody, v nichž musí být prioritou stále bydlení a nezbytné doplňkové služby. Otevřená metoda koordinace se může osvědčit jako velmi výhodná pro podporu účinných politik integrace bezdomovců.

8.3 EHSV doporučuje rozvíjet různorodé služby a podporovat normy minimálních požadavků na všechny sociální služby určené bezdomovcům, aby bylo možné reagovat na jejich různorodé potřeby:

- *přímá sociální intervence*: sociální a právní asistence k získání bydlení, dočasné ubytování, sociální domy a byty, asistenční a pečovatelská síť, víceúčelová centra;
- *specializované služby* (bezdomovci infikovaní HIV nebo se zvláštními nároky apod.);
- *poradenství, právní poradenství a odborná příprava*;
- *vedení bezdomovců k podnikavosti, sociální ekonomika*;
- *monitorování a podpora* (asistence společenství);
- *akce zaměřené na rodinnou, sociální a kulturní podporu, programy prevence*.

8.4 EHSV navrhuje zavedení integrovaných strategií, které umožní vytvořit postačující a doplňkové služby ve všech oblastech, aby odpovídaly všem potřebám příjemců, zejména sociální bydlení. EHSV považuje za nutné zabránit umírání bezdomovců na ulicích, a proto je nezbytné podporovat právní úpravu požadující vytvořit v každém regionu přinejmenším jedno středisko pro poradenství a jedno středisko nouzového ubytování pro lidi bez domova, jež by svou kapacitou odpovídalo počtu osob žijících na ulici. EHSV zdůrazňuje význam nalezení trvalých řešení integrace znevýhodněných osob výstavbou stálého ubytování a bydlení a zaváděním doplňkových sociálních služeb, především k uchování solidárních vazeb uvnitř rodiny (rodiče-děti apod.). Pokud je to možné, je třeba znovu začleňovat děti do rodin v případech, kdy byly rodičům odebrány z důvodů souvisejících s chudobou nebo obtížnými životními podmínkami.

8.5 EHSV doporučuje členským státům prioritní vypracování strategií střednědobé a dlouhodobé prevence.

8.6 Sociální služby určené bezdomovcům nesmějí být systematicky využívány k tomu, aby kompenzovaly nesystemovost politiků v oblasti přistěhovalců nebo nedostatek specializovaných služeb pro přijímání přistěhovalců.

⁽¹⁷⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/eu_silc.

9. Konkrétní připomínky

9.1 Skutečnost, že jedinec nemůže využívat přístřeší nebo bydlení, může vést k jeho degradaci, diskriminaci na základě příslušnosti k sociální vrstvě (znevýhodněné skupině), někdy dokonce smrti (zejména v obdobích extrémních mrazů nebo veder). EHSV zastává mínění, že jev bezdomovectví může narušovat práva člověka, jak je upravuje Listina základních práv Evropské unie (ve člancích 1, 2, 3, 6, 7, 21 34)⁽¹⁸⁾ i revidovaná Evropská sociální charta a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

9.2 Sociální integrace bezdomovců je komplexní a obtížný proces. EHSV žádá Evropskou komisi, aby vypracovala velkorysou strategii, která by pomohla členským státům vykořenit sociální jev bezdomovectví zavedením účinných vnitrostátních strategií. Je třeba, aby se tyto strategie zaměřily na společné definice, příčiny, činnosti a účinky. EHSV vyzývá Evropskou komisi, aby připravila informační kampaň o jevu bezdomovectví, a zdůrazňuje, že se jedná o absolutní nezbytnost. Doporučuje, aby evropské politiky a strategie byly připravovány ve spolupráci s organizacemi poskytujícími sociální služby, s osobami, které přišly o bydlení, s veřejnými orgány a s vědeckou a výzkumnou obcí.

9.3 EHSV doporučuje Komisi, aby povzbuzovala členské státy k tomu, aby v budoucnu věnovaly rozpočty a specifické fondy na financování nebo spolufinancování programů ve prospěch bezdomovců (zejména v rámci ESF a EFRR). EHSV zastává mínění, že strukturální fondy (ESF a EFRR) by pro

období 2014–2020 měly být zvýšeny a přístup by měl být komplementární; doporučuje dále, aby členské státy zahrnuly do svých národních operačních programů strategie týkající se problému bezdomovectví (s odkazem na nařízení (ES) č. 1083/2006) a opatření ke zmírnění negativních důsledků hospodářské krize v oblasti přístupu k bydlení.

9.4 EHSV doporučuje podporovat evropské politiky zaměřené na omezení jakýchkoli spekulativních trendů na trhu nemovitostí. Zastává mínění, že v rámci analýzy evropských a vnitrostátních sociálních politik je třeba brát v úvahu vztah mezi čistým měsíčním příjmem a cenou bydlení. EHSV soudí, že přístup k důstojnému bydlení musí odpovídat poměru mezi částkou měsíční splátky (nebo nájemného) odpovídající ceně bydlení zvýšené o každodenní výdaje a čistým měsíčním příjmem evropského občana.

9.5 EHSV upozorňuje, že jev bezdomovectví se v některých zemích neustále šíří. Ještě před několika desetiletími se tento problém týkal specificky dospělých žijících na ulici, nyní je však v četných evropských státech různorodější a vyostřenější: jsou zde rostoucí počty žen bez domova, rodiny žijící na ulici, mládež a děti bez domova žijící na ulici, zaměstnanci, kteří přišli o bydlení, když nedokázali splácet své půjčky, případně z důvodů nemovitostní a hospodářské krize, je zde stále více přistěhovalců a členů etnických menšin bez střechy nad hlavou. Děti ulice „druhé generace“, které stejně jako jejich rodiče žijí na ulici, jsou nepřehlédnutelným a politováníhodným důkazem, že v určitých oblastech se tento jev vymyká kontrole.

V Bruselu dne 27. října 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁸⁾ Evropská unie, 2010 / ISBN 979-92-284-2588-6, s. 391–403. Viz též odstavec 3.2. tohoto stanoviska.